

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 1957, sp. zn. 1 Tz 412/56

Číslo: 24/1957

Právní věta:

Trestný čin porušení povinnosti veřejného činitele (z nedbalosti) podle § 176 odst. 1 tr. zák. je dán nejen tehdy, když veřejný činitel některým způsobem uvedeným v cit. ustanovení pod písm. a), b) nebo c) zmařil splnění úkolů spadajících přímo do jeho pravomoci, nýbrž i tehdy, když neoprávněně plní úkoly, které sice nespádají do jeho pravomoci, avšak s jejím výkonem souvisí tak, že jeho jednání má za následek zmaření úkolů přímo jemu svěřených.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.01.1957

Spisová značka: 1 Tz 412/56

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Porušení povinnosti veřejného činitele, Veřejný činitel

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Rokycanech uznal obviněného mimo jiné vinným trestným činem porušení povinnosti veřejného činitele podle § 176 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) tr. zák., že totiž jako pracovník zemědělského odboru rady ONV, tedy jako veřejný činitel z nedbalosti zmařil splnění úkolů mu svěřených tím, že obstarával veřejné věci způsobem zákonu odporujícím, což mělo za následek značnou škodu. Lidový soud zjistil, že obviněný v souvislosti s prováděním odhadů a převodů nemovitostí z konfiskátů nepřátelského majetku neoprávněně vybíral a nesprávným způsobem vyúčtoval soukromým osobám (přídělcům) výlohy komisionelního řízení prováděného v období od 1. prosince 1950 do 10. března 1956, že si tyto částky, celkem 25.645,70 Kčs starých peněz a 23.253 Kčs nových peněz, dával od přídělců přímo zasílat na svůj osobní účet do státní spořitelny, ačkoli výlohy řízení měl obviněný účtovat v cestovních účtech a na jejich základě měly být upravovány a vybírány zemědělským odborem rady ONV, který pak měl obviněnému poukázat (vyplatit) částky mu příslušející. Lidový soud při tom sice nezjistil, že byl se byl obviněný obohatil, neboť účtované a jím vybírané částky odpovídaly jeho výlohám, zejména i cestovnému za jízdy vlastním autem vykonané. Kvalifikaci podle § 176 odst. 2 písm. b) tr. zák. však odůvodnil lidový soud tím, že se prý obviněný dopustil „činu za zvláště přitěžující okolnosti, neboť jeho jednáním ONV vznikla určitá škoda. Když již nelze mluvit o škodě materiální, v každém případě je nutno vzít v úvahu, že nesprávným způsobem byla vybrána poměrně vysoká částka a jednání obviněného nesporně bude mít vliv na to, že dobrá

pověst ONV bude otřesena“. O tom, jaký vliv mělo jednání obviněného na dobrou pověst ONV, není ve spisu žádného zjištění.

Krajský soud v Plzni zamítl odvolání obviněného.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem zrušil rozsudek lidového i krajského soudu a lidovému soudu uložil, aby o věci znova jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

Lidový soud spatřoval zmaření splnění úkolů svěřených obviněnému jako veřejnému činiteli v tom, že obviněný předepisoval občanům nesprávným způsobem náhrady za výlohy vzniklé při komisionelním řízení a neoprávněně si je nechal poukázat na vlastní účet, místo aby účty předkládal řádně k proplacení a předepsané výlohy pak dal poukázat na účet ONV.

Skutečnost, že obviněný postupoval nesprávným způsobem při předepisování a poukazování náhrad komisionelního řízení, jehož se účastnil jako veřejný činitel, a že tím jednal způsobem zákona odporujícím, by nestačila k naplnění trestného činu podle § 176 odst. 1 písm. a) tr. zák., neboť ne každé zákonu odporující jednání spadá do jednání uvedené v § 176 odst. 1 písm. a) tr. zák., nýbrž jen jednání odporující zákonu, jímž pachatel obstarává veřejné věci, což předpokládá, že pachateli bylo svěřeno obstarávat určité veřejné věci a při tomto, t. j. při výkonu své pravomoci jednal způsobem zákona odporujícím. Ovšem ani obstarávání veřejné věci způsobem zákona odporujícím [§ 176 odst. 1 písm. a) tr. zák.], ani překročení mezi této pravomoci nebo nesplnění povinnosti [§ 176 odst. 1 písm. b) nebo c) tr. zák.] nestačí samo o sobě k naplnění trestného činu podle § 176 odst. 1 tr. zák. Tento trestný čin předpokládá, aby veřejný činitel některým z těchto jednání z nedbalosti (§ 3 odst. 2 tr. zák.) zmařil splnění úkolů mu svěřených.

Za zmaření takových úkolů nestačí zmaření pouze jediného podřadného úkolu nebo i více úkolů toliko podřadného významu, nýbrž musí tu jít o zmaření, byť i jediného úkolu podstatné závažnosti ze souboru úkolů tvořících náplň činnosti veřejného činitele, k níž byl povolán.

V souzeném případě bylo vlastním úkolem, resp. náplní činnosti obviněného jako veřejného činitele provádět odhady a převody nemovitostí a k tomu účelu provádět komisionelní řízení. Bude nutno zjistit a posoudit, zda předepisování a poukazování náhrady výloh za komisionelní řízení spadalo též do pravomoci obviněného a zda nesprávné plnění tohoto úkolu mařilo naznačeným způsobem náplň jeho činnosti, k níž byl povolán anebo zda tento úkol souvisel s vlastní náplní činnosti obviněného tak, že - i když plnění tohoto úkolu snad nebylo obviněnému přímo svěřeno - jeho výkon by bylo možno považovat za překročení mezi pravomocí obviněného, mající za následek zmaření úkolů mu svěřených s hlediska již uvedeného.

Oba dva soudy odůvodnily dále kvalifikaci podle § 176 odst. 2 písm. b) tr. zák. bez náležitého podkladu ve zjištění.

Jelikož tedy soudy si nezjistily řádně podklad pro své rozhodnutí v tomto směru, porušil krajský soud, který mohl toto pochybení napravit, zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř. z r. 1950.